

Použití trvalko-travných a zapojených keřových záhonů v obecní zeleni

Při rekonstrukci ulic se vychází z daných prostor, kdy je prostor členěn na samotnou komunikaci, nutná parkovací stání, vjezdy a vchody k nemovitostem. Tímto zbývá na prostor pro zeleň velmi malé, zpravidla dělené plochy. Pro údržbu trávníku sekáním jsou tyto plochy nevhodné pro složitou manipulaci s technikou. Vzhledem k měnícím se klimatickým podmínkám se travnaté plochy navíc během léta mění ve vyprahlé plochy žlutohnědé barvy.

Trvalko-travné záhony a zapojené keřové výsadby se svým použitím, v kombinaci s mulčovacími materiálem, jeví jako vhodné pro návrhy řešení zeleně v uličních prostorech měst a obcí, zejména z pohledu dlouhodobosti a udržitelnosti.

Mulčovací materiál je vrstva, která se obvykle používá k pokrývání půdy mezi rostlinami ve výsadbách. Lze použít anorganický materiál. Druh horniny, který se použije pro mulčování trvalkových záhonů, není pro růst zpravidla rozhodující. Při výběru druhu horniny se řeší estetické hledisko, které bohužel není jediným rozhodujícím faktorem, ale vždy převládá ekonomické hledisko. Hlavním účelem trvalko-travných nebo keřových záhonů je zakrýt svou nadzemní hmotou povrch mulčované plochy v krátkém časovém horizontu.

Uvedené obrázky z Přezletic dobře ukazují na fakt, že trvalko-travné porosty rychle zapojí požadovaný prostor a v kombinaci s mulčovacími materiálem udrží vlhkost v půdním horizontu pro samotné rostliny. Mulčovacími materiálem se sníží spotřeba vody a nutnost závlaky se snižuje na minimum. Také lze říci, že mulčovací materiál výhledově není viditelný. Pouze v krátkém jarním období, kdy při jarní údržbě dochází k odstranění větší části nadzemní hmoty rostlin. Poté rostliny opět prostor zaplní.

K mulčování lze použít ostrohranný (drcený) nebo kulatý (kačírek) nebo různé frakce písku. Ostrohranný štěrk má menší tendenci ze záhonu vypadávat při pohybu osob i zvířat. Ostré hrany lépe zaklesnou do sebe.

Lze využít i organické materiály jako je dřevní štěpka nebo borka (mulčovací kůra). Tyto materiály však negativně ovlivňují pH půdy, a ne všechny rostliny to snášejí. Organické materiály rychleji degradují, vyžadují více údržby a doplnění chybějícího materiálu. Jako důležité bych zde upozornila, že v suchém období může dojít k požáru vlivem nedopalků. Vzhledem k dostupnosti a ekonomickému hledisku se od těchto materiálů ustupuje.

Hlavní podstatou použití mulčovacích materiálů je zadržování vláhy v záhonech a zároveň snížení náročnosti údržby.

Trvalko-travné záhony lze vhodně kombinovat s keři, případně stromy, tam kde výsadba není omezena zejména inženýrskými sítěmi. Kombinace více pater stromů, keřů a trvalko-travných společenstev zlepšují mikroklima městských prostor, dále lze mluvit o podpoře biodiverzity bezobratlých a drobných obratlovců a v neposlední řadě i o estetickém účinku, který je patrný během celého roku, kdy se zeleň mění výškově a barvou kvetení.

V oboru pracuji jako architekt i zahradník s neustálým vzděláváním, sledováním trendů, ale i toho k jakým změnám se musí zeleň přizpůsobit vzhledem ke klimatickým podmínkám. Porovnávám použití materiálů nejen u nás v republice ale i cizině. Příkladem si přikládám i pár ukázek z Německa.

Pohledy na zpracování zeleně v naší obci Přezletice mohou být různé, ale vždy se klade důraz nejen na estetiku, klimatické hledisko ale i na ekonomické hledisko.

Mohu říci, že ke mně se dostávají pozitivní ohlasy na to, jak Přezletice krásně kvetou.

Z odborného pohledu zhodnotila

Ing. Lenka Bulová, zahradní a krajinný architekt 2026

Obrázek 1 – duben (realizace záhonů)

Obrázek 2- červen (3 měsíce po realizaci)

Obrázek 3-7 ukázky z Německa

